

beren tot gesprekken te komen. We willen zoveel mogelijk informatie uitwisselen over onze projecten, over de koers die we willen volgen, zodat er ook echte artistiek-inhoudelijke samenwerking kan ontstaan, niet op een geforceerde manier, maar daar waar dit zich als vanzelf aandient. We praten ook met de andere stadstheaters. Dat is geen 'modieuze' keuze; we willen geen samenwerking omwille van de samenwerking.

We zijn ervan overtuigd dat de tijd gekomen is om in een huis als dit niet meer te denken vanuit een piramidale structuur met een intendant aan de top. We streven naar een grote bewustwording op alle niveaus en in alle departementen. We willen tot permanente overlegmodellen komen en van daaruit werken. Die keuze willen we ook doortrekken naar onze contacten en samenwerkingen met andere partners. Zowel intern als extern denken we voortdurend vanuit netwerken. Voor ons zijn dat de modellen van de toekomst want het zijn de enig werkbare structuren die een reflectie bieden op de wereld rondom ons.

De derde prioriteit is de zaak financieel weer gezond maken. Dat hangt uiteraard erg samen met de omschrijving van je artistiek project; je moet niet eerst je project op papier zetten en je dan afvragen wat het kost. Aan dat op mekaar afstemmen van project en finances heeft hier in de vorige periode wel wat geschort. Met die drie prioriteiten – repertoire, interne en externe samenspraak, de financiële bekommernis – zijn we naar de raad van bestuur gestapt en op die basis hebben we ons mandaat gekregen.

De winst van vorig seizoen is dat we vooraf gebouwd hebben aan die werkbare structuren en procedures die radicaal afwijken van die piramidale structuur die hier onder Franz Marijnen bestond. Toen was er onder de top weinig bewustwording; alles draaide rond één ego, om iemand die de meeste beslissingen nam, het discours bepaalde, het project formuleerde. Daar hebben we komaf mee gemaakt. We zijn begonnen met vanuit een stuurgroep te werken waarin alle grote departementen van het huis vertegenwoordigd zijn: artistieke leiding, dramaturgie, zakelijke leiding, technische leiding, planning en externe relaties. Er wordt daar geen enkele belangrijke beslissing genomen die niet de consensus van de groep wegdraagt. Deze werkwijze trekken we ook door naar het artistieke project. In augustus jl. zijn Hildegard De Vuyst en Ivo Kuyl hier als dramaturgen begonnen en het eerste wat we mekaar beloofd hebben, is dat er geen artistieke beslissing genomen wordt of lijn wordt uitgezet waar één van ons

drie fundamentele problemen mee zou hebben. We praten alles uit tussen ons drieën en dat gaat dan nog eens door de filter van de stuurgroep. Bovendien is ieder van ons drieën dan nog eens in contact met andere, vaste zowel als freelance medewerkers. Over alles wordt maximaal gedacht en gepraat. We bekijken de dingen van heel veel kanten. Als het accent vorig seizoen op de verbetering van de werkstructuren lag, dan moeten we dit jaar vooral het artistiek project tot een grotere bloei brengen. Zoals iedereen die in een groot stadstheater aan de slag gaat, zullen we twee à drie seizoenen nodig hebben om tot een duidelijk project te komen.

Het inhoudelijke verhaal

JAN GOOSSENS: We hebben ons de afgelopen weken heel erg afgevraagd: wie zijn wij? Wat is onze naam? We kwamen uit bij het feit dat we een Koninklijke Schouwburg in de hoofdstad zijn en wat dat dan wel betekent?

HILDEGARD DE VUYST: Waarom heet onze Franstalige tegenvoeter Théâtre National en zijn wij geen 'nationaal' toneel?

JAN GOOSSENS: Dat onderscheid maakt eigenlijk niet zoveel uit. Wat wij gemeen hebben, is dat we op een of andere manier in deze gemeenschap moeten leven, in een stad, in een land – of dat nu België heet of het Nederlandstalig deel ervan: die scheiding willen wij eigenlijk niet maken. Op allerlei manieren willen we over het leven hier vertellen, over een stuk geschiedenis – politiek, cultureel, artistiek –, over de kinderen van die geschiedenis: wie heeft ons gevormd tot wat we nu zijn en wie zijn we nu? We willen het over de culturele, artistieke diversiteit hebben. Wie kan er aan het woord komen en wie niet? Welke discussies worden er gevoerd en welke niet? Hoe kunnen we dingen losmaken? Wat betekent dan 'repertoire' voor ons en hoe, met welke ploeg, via welke structuren en processen kunnen we dat allemaal vertellen? Met al die vragen zijn we op dit moment heel erg bezig, maar we voelen dat we in de afgelopen maanden toch nog te veel gedacht en gewerkt hebben

vanuit overblijfsels van het verleden, b.v. de manier waarop het gezelschap hier functioneert. Er zijn hier nog slechts vier acteurs met een jaarcontract. Tot voor kort hebben we getracht dit gezelschap te integreren in de dagelijkse artistieke werking; maar de conclusie is voor beide partijen dat we die doelstelling ingrijpend moeten herdenken.

Ik denk dat we ons – en wellicht geldt dat voor de drie stadstheaters in Vlaanderen – nog te veel gedragen en opstellen als productiehuisen, waar het inhoudelijke gesprek in de eerste plaats gaat over de makers en over wat zij willen doen. Dat is uiteraard belangrijk maar wij willen vertrekken vanuit een eigen inhoudelijk verhaal, van politieke, culturele en theatrale aard, en van daaruit gesprekken aanknopen met makers die daar spannende dingen over kunnen zeggen. De projecten die daaruit voortkomen zullen dan weer leiden naar een groep van mensen die hier geregeld of af en toe of constant in huis zullen zijn. Dat is het 'grote project'. Zo hebben zich reeds in augustus-september een aantal inhoudelijke thema's uit de geschiedenis en de actualiteit opgedrongen waarover wij het willen hebben, zoals kolonisatie en dekolonisatie, collaboratie, enz: die willen wij op de agenda plaatsen, er met makers over spreken, tot concrete projecten komen die we dan gaan bemannen en op poten zetten.

Een voorbeeld. In verband met de discussie over het koloniale en postkoloniale verleden zijn we een gesprek gestart met Raven Ruëll. Daaruit vloeit voort dat hij volgend jaar *Leven en Werken van Leopold II* van Hugo Claus wil doen. Dat stuk houdt op bij de onafhankelijkheid van Kongo en blijkt geschreven vanuit het perspectief van de bange blanke man met zijn schuldgevoelens. We willen dat stuk toch doen omdat het bepaalde aspecten van het kolonialisme aan de orde stelt. Tegelijkertijd stellen we ons de vraag: moeten we ook het zwarte perspectief niet tonen en iemand met Kongolese achtergrond vragen een theatertekst te schrijven over wat er in Kongo na 1960 is gebeurd?

ZOWEL INTERN ALS EXTERN DENKEN WE VOORTDUREND VANUIT NETWERKEN. VOOR ONS ZIJN DAT DE MODELLEN VAN DE TOEKOMST. HET ZIJN DE ENIG WERKBARE STRUCTUREN DIE EEN REFLECTIE BIEDEN OP DE WERELD RONDOM ONS.